

ljov. Na tečaju so predavali gg.: dr. Basaj o ustroju in delovanju raznih vrst zadrug; dr. Čelner o združnem pravu; revizor Tyrš o združnem knjigovodstvu ter Radanovič in Munda o blagovnih zadrukah. Tečaj je v vsakem oziru najbolje uspel ter je opravičeno upanje, da bo prinesel večjo delavnost v združništvo ormoškega okraja. — V Ptujju je že lani priredil Okrajni kmetijski odbor enak tečaj za ptujski del okraja. — Tečajniki se tem potom Okrajnemu kmetijskemu odboru, Zadrugi zvezi, predavateljem in vsem, ki so k tečaju pripomogli, najlepše zahvaljujejo za njih žrtve in trud.

Koliko je zdravnikov v Sloveniji? Na običnem zboru Zdravniške zbornice je bilo sporočeno, da je v Sloveniji 624 zdravnikov. Večina teh zdravnikov stanuje po mestih, trgih in industrijskih krajih, kjer so zaposleni v bolnišnicah ali pa pri raznih bolniških blagajnah in podobnih ustanovah. Na vasi pa je občutno pomanjkanje zdravnikov. Je sicer res, da vsled slabšega gospodarskega stanja podeželskega ljudstva pada zaslužek zdravniških ordinacij, toda možnost gospodarskega obstoja za zdravnika v vasi je vendar dana.

Požari

Dne 16. februarja okoli sedmih zjutraj je izbruhnil ogenj v Mariboru na Koroški cesti 21 in je zajel delavnico mizarkega mojstra Karla Poppa. Ogenj je uničil ostreže, veliko zalogo desk, precej mizarkega materiala in že izgotovljenega pohištva. Škoda znaša 100.000 din. Gasilci so preprečili, da se ni razmahnila požarna nesreča na ves stari del mesta ob Vodniškem trgu.

V skladišču tvornice za svilo »Atam« v Košakih pri Mariboru je izbruhnil ogenj, katerega so kmalu ugasili in znaša škoda le 5000 din.

V Hrazevskem vrhu pri Gornji Radgoni je zajel ogenj s tako naglico stanovanjsko hišo posestnika Jakoba Jurkoviča, da so si rešili domači komaj golo življenje. Hišni gospodar Jurkovič se je pri gašenju hudo opeknel po obrazu.

V Račah pri Pragerskem je zgorela v najhujši zimi domačija posestnika Francu Plečku.

V Novi vasi pri Celju je zgorelo ostreže Medvedove hiše in znaša škoda 30.000 din.

V Kosazah pri Petrovčah je v noči vpepelil ogenj gospodarsko poslopje celjskega trgovca in gostinčarja Josipa Plavca, ki je oškodovan za 80.000 din. Radi tega požara so zaprli 60 letnega Plavčevega hlapca Roka Leder, ki je priznal, da je zgrešil požig iz maščovanja, ker je bil odalovljen iz službe pri Plavcu.

Kovčnico za ponarejanje desetdinarskih novcev so odkrili. Na podlagi obvestila mariborske policije so odkrili orožniki na Pragerskem kovčnico za ponarejanje desetdinarskih kovancev.

Karanzin je bil v službi strog, brezčuten, ker se je ravnal po šubinovem zgledu, drugače pa je bil veselega značaja.

Ljudje so šubina sovražili, njemu pa so se smejali.

V tem trenutku je bil zaposlen s postavnim kmetom kuštravih las in kosmatega obraza. Kar je imel na sebi, je bolj bilo podobno cunjam ko obleki. Karanzinu je hotel pod nos kup bonov in je hotel za nje imeti ovčji kožuh, kakšne nosijo ruski kmetje. Toda v sovjetskem skladišču ni bilo nobenega kožuha. Mož je bil trmast in je na vsak način hotel imeti kožuh. Karanzinu je kazal cunje, ki so ga pokrivalo in mu dopovedoval, da mu je kožuh na vsak način potreben. Može in žene so poslušali njegovo jadikovanje in so tudi sami začeli mrmrati.

Slični prizori so se vsak dan ponavljali Karanzin se jim je že privadil in je vedno našel kak način, da se je izmazal.

Tudi ta dan je poskusil srečo. Nekaj časa je mirno poslušal kmeta, potem pa je z najljubeznivejšim glasom, ki ga je zmogel, rekel:

»Poslušaj, Sergij Ivanovič, zakaj hočeš po vsej sili kupiti kožuh? Meni se zdi, da je tvoj še zelo dober ... Poglejte, tovariši, ali nimam prav?«

Ljudje so se zasmijali. Vsi so pogledali kmetov oguljeni kožuh, nekateri so celo šale brili iz njega.

Zaplenili so 17 potvorb in zaprli dva brata, od katerih je eden kovač, drugi ključavničar, in še dva druga, katere sta osumljena soudeležbe.

Razbojnik ustrelil orožnika in pobegnil. V začetku minulega tedna je na Sp. Hudinji pri Celju na večer od orožnikov zasledovani razbojnik Josip Hacc ustrelil orožniškega podnarednika Janeza Medena in je nato pobegnil. Uspelo mu je, da se je prve dni po zločinu srečno izmikal z največjo drznostjo orožnikom, katere so podpirali pri zasledovanju kmečki fantje. Tolovaj se klati ter skriva po raznih krajih Savinjske doline, ki že komaj čaka, da bi se znebila tolovajske more, ki ogroža že dalje časa varnost in imetje poštenih Savinjanov. Smrtna žrtev razbojniške krogle podnarednik Janez Meden je bil pokopan pri Sv. Juriju ob Taboru, kjer je do-

ma njegova nevesta. Meden je bil star 32 let, bil je zaveden Slovenec ter prepričan katoličan. Skozi okno ustreljen iz maščevanja. V Stahovici pri Kamniku je neznanec zvečer skozi okno oddal na v pisarni sedečega mladega trgovca Franca Prodrička tri strele. Tretji strel je zadell žrtev naravnost v srce. Oblast preiskuje zavraten zločin, katerega je rodila po mnenju občinstva maščevalnost.

Preoblična pijača — vzrok smrti. Franc škedi iz Zarigolca nad Poljanami pri Dol. Toplicah se je podal v zidanico. Na povratku iz kleti je obležal v snegu, iz katerega so ga pobrali domačini ter so ga zanesli v bližnjo šupo in pokrili z listjem. Kljub temu, da je bil pokrit z listjem, je zmrazil in so ga našli drugo jutro mrtvega.

Posvetu

Novi vlada na Bolgarskem. Kakor smo poročali, je dr. Kiosevanova bolgarska vlada pred kratkim zaključila parlamentarne volitve in dobila ogromno večino. Kljub sijajni volitveni zmagi pa je dr. Kiosevanov 15. februarja odstopil z vsemi člani vlade. Kralj Boris je odstop sprejel in je poveril sestavo nove vlade dosedanjemu prosvetnemu ministru dr. Bogdanu Filovu, ki je po poklicu profesor, je nepolitična osebnost in je bil šele prvič minister, a je zaupnik krone. Za odstop prejšnje vlade so bili merodajni na najvišjem mestu zunanje politični vzroki. Vlada dr. Kiosevanova je bila preveč naklonjena sovjetski Rusiji. Dovoljevala je po Bolgariji nemoteno sovjetsko propagando in se je v zadnjih dneh celo govorilo, da vlada ni nenaklonjena ustanovitvi sovjetskih oporišč na obali Črnega morja. V novi Filovi vladi je zunanji minister dosedanji beograjski poslanik dr. Ivan Popov. To je dokaz, da se bodo odnosi Bolgarije do Jugoslavije še poglobili. Notranji minister je dosedanji prometni minister Gabrovski in na njegovo mesto je postavljen dosedanji poštini minister dr. Ivan Goranov. Ostali ministri so obdržali svoja mesta. Kiosevanova v novi vladi ni več, ampak odide za poslanika v Rim.

Vedno večji odpor proti sovjetski Rusiji na Baltiku. Lansko jesen po zasedbi Poljske so pristale baltiške države Litva, Estonka in Letonska na vse sovjetske zahteve iz praznega strahu pred namišljeno močjo rdeče vojske. Vse baltiške države, izvzemši Finsko, so odstopile sovjatom vojaško važne kraje na kopnem za letališča, ob morskih obalah in na otokih pa za pomorska oporišča. Ko je estonsko in letonsko prebivalstvo videlo na lastne oči, kako slabo opremljena je rdeča armada, kako neznatna je njena udarna sila

in ko so to spoznanje potrdili še sovjetski porazi na Finskem, sta se ta dva baltiška naroda sedaj odločno uprla nadaljnjemu sovjetskemu pritisku, da bi nudila sovjatom podporo v vojni proti Finski in zahtevata od svojih voditeljev, da ju rešijo boljševiskega jarma. Letonski ministrski predsednik Ulmanis je že sporočil Letoncem po radiju, da morajo biti pripravljeni na največje žrtve v najkrajšem času. Letonci si naj pripravijo toliko živčnih zalog, da bodo preskrbljeni za eno leto s kruhom in drugim nujnim življenjem. Letonski vrhovni poveljnik general Berkis je obiskal zadnje dni estonskega vrhovnega poveljnika generala Lajdonerja. Posveti obeh poveljnikov veljajo tesnejšemu obrambnemu sodelovanju med Estonko in Letonsko.

Prišli smo se bojevat — ne plesat. Ko so meseca januarja dospeli čete iz Kanade (v Severni Ameriki) v London, so se tamošnji ženski krogi razveselili, češ, dospeli so izborni plesalci, s katerimi se bomo v teh težkih časih pozabavale. Napovedana je bila velika plesna prireditev, vse vstopnice so bile razprodane, ženske so jih plačale po dolarju. Račune plesa željnih žensk pa je prekrizal poveljnik kanadskih čet. Izjavil je: »Mi smo prišli iz Amerike v Evropo, ne da plešemo, marveč da se vojskujemo.«

Krivoverci se vračajo. Niso to samo malostevilni poedinci, marveč številnejše množice. Pozorišče tega razveseljivega pojava ni Evropa, ki ima dovolj krivovercev zlasti v Nemčiji, marveč Azija. Gre za tisti del Azije, ki je pod vrhovno oblastjo Anglije, za Prednjo Indijo. Na južnozpadni obali (imenovani Malabarski obali) prebiva preko milijon kristjanov, ki se smatrajo za potomce tistih kristjanov, ki jih je v Indiji spreobrnil sveti

Igra je bila dobljena. Kmet je utihnil s svojo zahtevo.

»Poslušaj, Sergij,« je nadaljeval Karanzin. »Če bi jaz bil na tvojem mestu, bi se požvižgal na kožuh in bi raje kupil dve kili posušenega mesa. Dobra juha je več vredna ko nov kožuh.«

Kmet se je dal pregovoriti. Vrgel je bone na pult in kupil dve kili suhega, v prah stolčenega, smrdljivega mesa. Nato je odšel med smehom in šalami prisotnih.

Po Sergijevem odhodu se je Karanzin obrnil na ljudi, ki so se prej za trenutek zasmijali.

»Tovariši, vi ste priče, da v sovjetski Rusiji ni samo joca, kakor pripovedujejo kapitalistični novinarji tujih držav. Prej ste se vsi od srca smejali. Le smejte se; smeh pomlajuje in daljša življenje!«

K pultu je stopila neka žena.

»S čim ti smem postreči, Marija Starova?« je smehljaje vprašal Karanzin.

»Krompir bi rada imela.«

»Krompir?« je začudeno vzkliknil prevejanec. »Ali ne veš, da stane kilogram krompirja petdeset kopejk?«

»Vkljub temu mi ga daj! Otroci so lačni in samo z juho jih ne morem nasiti.«

»Marija Starova, nimam srea, da bi prodal krompir po petdeset kopejk,« se je kar zvijal od navidezne prijaznosti boljševiski lisjak.

(Dalje sledi)

začel obdelavati s klijunom in kremplji. Po arditnem boju je kmetu uspelo, da je pograbil sekuro in potem, ko je bil že resno ranjen po rokah in glavi, je utegnil svojega krilatega nasprotnika ubiti. Orel je tehtal pet kilogramov.

*

Miš z leseno nogo. Ameriški kirurg Walter Campen se ponaša, da je imetnik edine miši z leseno nogo. Pred nekoliko meseci se mu je miš ujela v past. Gledala ga je s takimi mi očmi, da ji je podaril življenje. Ker ji je bila past zdrobila eno nogo, ji je kot kirurg napravil novo nogo iz trdega lesa. Miš z leseno nogo je sedaj neločljiva tovarišica sočutnega kirurga.

*

apostol Tomaž. Večina teh kristjanov so katoličani, ki jih je okoli 800.000 in ki so razdeljeni na rimski bogoslužni obred in na stari siro-kaldejski obred, kateri ima svojo domovino v ozemlju svetopisemskih rek Evfrata in Tigrisa. Poleg katoličanov prebiva tamkaj tudi nad 200.000 monofizitskih krivovercev. Ta krivoverska skupina sicer veruje v božjega Zveličarja, smotno pa sodi, da je v Kristusu samo ena narava (zato ime monofiziti = eno-naravniki), dočim sta v resnici dve: božja in človeška narava. Zadnja leta se opaža med temi krivoverci, ki niso hudobno zagrizeni, težnja po spoznanju resnice in po zedinjenju s katoliško Cerkvijo. Prestopili so v katoliško Cerkev zadnja leta štirje monofizitski škofje, poslednji ob začetku letošnjega leta. S škofi

je vstopilo v katoliško Cerkev tudi okoli 40.000 vernikov.

Kitajska-Japonska. Med tema državama na Daljnem vzhodu divja vojna že tretje leto. Japonci so se napram Kitajcem prav tako uštel, kakor sovjetski Rusi napram Fincem. Mislili so, da jih bodo takoj pogazili. Pa jih še do sedaj niso. Vrhovni voditelj Kitajcev maršal Čankajšek stalno napoveduje končno zmago Kitajcev. Japonci so po izbruhu vojne sovjetske Rusije proti Finski začeli z obsežnejšo ofenzivo zoper Kitajce, pa niso uspeli. Kitajci so zadnji čas odgovorili s protiofenzivo zoper Japonce, ki so bili iz svojih postojank vrženi nazaj ter so pretrpeli jako velike izgube. Kitajci z veliko hrabrostjo branijo svojo državo in njeno neodvisnost.

Kratke tedenske novice

12 ljudi so poudili snežni plazovi v dalmatinskem okraju Tomislavgrad. Mrtvi so iz vasi Čebarevci, Kovači, Dolni Bristnik, Omor in Borčane, in sicer štirje moški, sedem žensk ter dva otroka. Plazovi so porušili v teh vaseh veliko hiš, čredo ovac, mnogo goveje živine, hrane ter krme.

Bivši avstrijski kancler dr. Schuschnigg je bil po francoskih poročilih iz Švice, prepeljan z Dunaja v neki monakovski zapor, kjer je čisto osamljen in ga tudi žena ne sme več obiskovati. Kancler je popolnoma osivel, telesno oslabil in po eni strani telesa skoraj ohromel.

90 milijonov lir je dala italijanska vlada agrarni banki za nakup zadolženih malih posestev v Julijski Krajini.

Tri milijarde dinarjev je zaplenila nemška vlada v korist države nemškemu v Švico pobeglemu veleindustrialcu Thyssenu, ki je pomagal z velikimi denarnimi podporami narodnemu socializmu do vlade. Zaplenba premoženja je sledila na podlagi Thyssenove izjave, da »upa, da bo dalje časa živel kot sedanjí narodnosocialistični mogotca.

Nemci gradijo velike podmornice za prevažanje blaga skozi zavezniško pomorsko zaporo.

Šest nemških podmornic so potopili zavezniki v enem tednu. Dve podmornici sta bili potopljeni 9. februarja, štiri pa 14. februarja. Od začetka vojne je bilo potopljenih — po angleških virih — precej nad 40 nemških podmornic. Zadnji dve sta bili potopljeni pol ure zatem, ko sta torpedirali neki angleški parnik.

Angleži so nevarno poškodovali v norveškem morju nemško s topovi oboroženo veliko ladjo »Altmark«, ki je vozila iz Južne Amerike v Nemčijo 55 ujetih angleških častnikov in 220 mornarjev. Angleške ujetnike so osvobodili. »Altmark« je bila v zvezi z lani pred južnoameriškim pristaniščem Montevideo potopljeno veliko nemško križarko »Admiral Graf von Spee«. Nemci se hudo razburjajo, ker je napadel »Altmark« angleški rušilec v nevtralnem morju.

Poljski trgovinski mornarici, to je 90 ladjam, ki so se zatekle ob izbruhu vojne v razna pristanišča nevtralnih držav na Baltskem morju, je uspel posamič in v skupinah probor skozi ožine na Severno morje in bodo sedaj sodelovale z zavezniško trgovinsko mornarico.

Japonska je slavila sredi februarja 2600 letnico ustanovitve države in nastopa vladarske hiše. Sedanjí japonski cesar Hiro Hito je 123. vladar po vrsti.

Združene ameriške države gradijo pred nosom Japonske na otoku Guam, največjem v skupini Marianov, najmodernejšo pomorsko trdnjavo, katere bo ameriški Gibraltar.

Korpulentnim in mišičastim, pri katerih se pokazujejo znaki raznih težav zaradi nezadostnega izločevanja sokov, izborna pomaga večtedensko pitje naravne »Franz-Josefove« grenke vode. Takl ljudje se morejo tudi doma — seveda pod nadzorstvom zdravnika — zdraviti za shujšanje.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.463, 25. V. 35.

Ustvarjanje nove fronte na bližnjem vzhodu

V Moskvi je bila podpisana v prvi polovici februarja trgovinska pogodba med Nemčijo in sovjetsko Rusijo. Izmenjava blaga po tej pogodbi med obema državama predvideva letno vrednost 15 milijard dinarjev. Rusija zagotavlja Nemce, da jih bo zalagala z živim ter rudninami, Nemci pa bodo pošiljali za te ruske pošiljke svoje industrijske izdelke. Po sklenjenem trgovinskem sporazumu je nastalo v Nemčiji poglavitno vprašanje, kako naj organizira in za stalno zavaruje dobavo sovjetskih virov za preživljanje svoje prebivalstva ter za preskrbo rudnin za nemško industrijo in predvsem pa petroleja za vojne potrebe. Za prevoz življenjskih potrebščin pride za Nemce v poštev železniška zveza Odesa—Lvov, za prevoz petroleja iz Baku na Kavkazu pa železnice čez Ukrajino.

Angleški listi so pisali, da je poslala Nemčija 2000 svojih častnikov-strokovnjakov na Kavkaz, kjer utrjujejo sovjeti svoje petrolejske vrelce okrog mesta Baku po vzorcu nemške zapadne Siegfriedove črte. Z nemško pomočjo in pod nemškim vodstvom bo zavarovana z utrdbami železnica Odesa—Lvov.

V Londonu in Parizu se dobro zavedajo, na kak način si hočeta pomagati Nemčija ter Rusija in ustvarjajo novo vojno fronto na Bližnjem vzhodu.

Okrog sredine februarja je bilo v Egiptu izkrcanih iz Avstralije in Nove Zelandije pripeljanih 30.000 vojakov. S tem je angleško-francoska armada pod poveljstvom francoskega generala Weyganda v Siriji narasla na 570.000 mož.

Namen te velike zavezniške vojske je pripravljenost za morebitni angleško-francoski naskok proti Rusiji v petrolejskem ozemlju na Kavkazu. V tem primeru bi bile sovjetom in Nemcem odrezane pogonske možnosti za nadaljno vojno. Drugič pa se lahko zavezniki s to armado lotijo napada na Nemčijo z romunskega ozemlja proti poljski Ukrajini.

Nemško-ruska trgovinska pogodba, ki ima vojaško ozadje, in stalno povečevanje zavezniške armade v Siriji z dovozom angleških in francoskih kolonialnih čet sta dovolj jasna dokaza, da se pripravlja ter ustvarja za to spomlad nova fronta na Bližnjem vzhodu. Boji in zmage na tej fronti bodo odločile za bodočo posest sovjetskega petroleja na Kavkazu in angleškega ter francoskega v Iraku ter Iranu v osrednji Aziji.

Angleži in Francozi, Nemci in Rusi hočejo za vsako ceno v tej vojni odločiti gospodarstvo nad glavno pogonsko silo v moderni vojni — nad azijskim petrolejem!

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Smrtna kosa v Brezolah pri Račah. Dne 9. februarja je umrla pobožna, marljiva in pridna krščanska žena Neža Mom. V njeno hišo je dolgo zahajal »Slov. gospodar«. Pogreb pokojne se je vršil dne 11. februarja v obilni udeležbi

соседов, prijateljev in znancev. Zapušča štiri sinove in tri hčere. Blagopokojni naj sveti večna luč, preostali srčno sožalje!

Smrt mlade žene. V Dobrovcah pri Mariboru je umrla dne 6. februarja 35 letna žena

Krompir se sam lupi

V Ameriki so iznašli nov način, po katerem se krompir sam lupi. Ta krompir gre hitro skozi plinski plamen s temperaturo 950 stopinj Celzija. Ta vročina povzroči, da se vlaga pod krompirjevo kožo spremeni v paro in kožo razžene v drobnih kosčkih. Močan curek vode odstrani ostanke lupine, a z usmerjenim zračnim tokom to vlago hitro posušijo. Neka ameriška tvrdka si je pridobila patente za ta postopek in ga pripravlja sedaj za velika hotelska podjetja ter druge velike potrošnike.

Svet nosi v glavi
V Helsinkih zbujajo pozornost študent zemljepisja Weino Koskilainen, ker je pri nekem izpitu prevzel nalogo,

Av gust Senoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

*

Čudne misli so obšle pisarja. Ali ni človeško življenje podobno pipi tobaka? Ko je pipa polna do vrha, se žari, iskri se, kadi se, da je veselje. Toda vedno več je pepela, nazadnje pa pipa ugasne, nič drugega ne ostane kakor pepel...

Mikica se je stresel, čutil je, da tudi v njegovem življenju iskra bolj in bolj pojema.

Čemu sem jaz vraga na svetu? se je vprašal. Ne menim se za to, kaj ima svet od mene; vprašam: kaj imam jaz od življenja? Res je, s tujim se redim, toda le s tujim krompirjem; bilo pa bi pametneje, da bi jedel tujo slanino. Če me ulovijo, ali mi bo kaj slabše? Bom imel vsaj kaj spati in kaj jesti, sodnija pa te ne rubi za hrano in stanovanje. Ena mastna pečenka mi je ušla — Luka. Ej, ko bi ga dobil v pest, ne bi mi ostala prazna! Zanič si, Mikica! Ali si se zato naučil pisati in brati, da si še toliko ne znaš zaslužiti kakor cigan? Glej, pametna misel! Cigan mi mora plačati, mora, pasja duša, ali pa jo bo skupil.

Počasi je krenil Mikica k Ugarkovičevemu šotoru,

35

ki je stal spet tik vasi, odkar so ustavili preiskavo zaradi ognja pri Martinu, ker krivca niso mogli najti. Ciganica Kata je bila po svojih ciganskih opravkih v vasi, mali cigančiči so skakali po grmovju in kraj vode delali hišice iz peska in blata, Ugarkovič pa je sedel sam pred šotorom in držal med nogami nakovalo ter koval žebelje. Ko je opazil pisarja, je dvignil kuštravo glavo, pokazal svoje bele zobe in vrgel kladivo na stran:

»E, ravno prav, Mikica! Hotel sem te poiskati, da ti povem novico.«

»Kaj je, Ugarkovič?« je vprašal mali.

»Ti — ali nisi vprašal, kje je Luka, a?«

»Da, kje je?« je vprašal pisar radovedno. »Ali je še živ?«

»Se.«

»Povej, kje!«

»Kaj mi daš, če ti povem?« se je nasmejal cigan in mu pomolil roko.

»Kaj je, kaj?« se je razjezil pisar. »Ne nori, povej! Ne bo ti žal. Zdaj nimam ničesar.«

»Eh da! To obečuješ. Toda kdaj mi boš dal?«

»Ali ti nisem kum? Ali sem se ti že kdaj nalagal, kadar sem ti kaj obljubil? Ti si capin capasti, črnuh grdi!«

»Haha! Poglej ga! Kako se repenči kum! Takoj prekipi lonec. Saj so le norci. Pa čuj! Moji bratje so ga